

دولوکاست

پیگرد و کشتار یهودیان

تاریخ المان در قرن بیستم

فهرست

۹	یادداشت مترجم
۱۳	مقدمه
۱۷	دشمنی با یهودیان و یهودی‌ستیزی در تاریخ آلمان
۳۷	پیگرد یهودیان تا سال ۱۹۳۹
۵۷	رادیکال شدن پیگرد یهودیان
۷۷	آغاز کشتار جمعی
۹۷	به سوی کشتار یهودیان اروپا
۱۲۱	آغاز نابودی در سراسر اروپا
۱۲۹	«عملیات راینهارد»
۱۳۹	آشتوویتس
۱۵۳	انتقال از رایش آلمان و مناطق اشغالی
۱۷۳	متحدان آلمان و تعقیب یهودیان
۱۸۹	پایان فرایند نابودی
۱۹۹	آلمنی‌ها و هولوکاست

هولوکاست در بافت سیاست نابودگرانه ناسیونالسویالیستی ۲۱۳
بی‌نوشت‌ها ۲۲۱
نام اردوگاه‌ها به ترتیب الفبایی ۲۴۰
نمایه ۲۴۱

یادداشت مترجم

یکی از پرسش‌های بزرگ تاریخ قرن بیستم این است که دلیل دشمنی رژیم ناسیونالسویالیست هیتلر با یهودیان چه بود و این دشمنی به چه سیاست‌ها و اقداماتی انجامید. تاریخچه یهودی‌ستیزی ناسیونالسویالیست‌ها از ساحت نظری آغاز می‌شود و به کشtar یهودیان اروپا در جریان جنگ جهانی دوم می‌رسد. مهم‌ترین پرسش‌هایی که در این باره می‌توان مطرح کرد از این قرارند: ریشه‌های یهودی‌ستیزی در کجا نهفته بود؛ یهودی‌ستیزی سیاسی چگونه شکل گرفت و چگونه به ابزاری سیاسی برای جلب آرا و پشتیبانی توده منجر شد؛ جایگاه و کارکرد یهودی‌ستیزی در ایدئولوژی ناسیونالسویالیستی چه بود؛ چرا یهودیان سوژه دشمنی سیاسی قرار گرفتند؛ سیاست حذف یهودیان در آلمان از کجا آغاز شد؛ چه روندی را پشت سر گذاشت؛ این حذف فرایندی گام به گام بود یا آن که به یکباره آغاز شد؛ سود و زیان یهودی‌ستیزی برای رهبران رایش سوم چه بود و چگونه به یکی از اولویت‌های سیاست داخلی و خارجی آلمان تبدیل شد؛ حذف فیزیکی یهودیان آلمان و اروپا از چه زمان آغاز شد؛ چه نیروهای آلمانی و غیرآلمانی در این عملیات گسترده دست داشتند و چرا مقاومت عمدی در برابر این فرایند شکل نگرفت؛ رویکرد کشورهای دوست و دشمن آلمان از ابتدا نسبت به سیاست یهودی‌ستیزانه

دست دارد که رقتورفته از سوی نشر ثالث به چاپ خواهد رسید و کتاب پیش رو دومین مجلد از این مجموعه است. «تاریخ اروپا در قرن بیستم» مجموعه‌ای است که انتشارات ببرا^۱ با سرپرستی سه استاد بر جسته تاریخ معاصر^۲ تاکنون شانزده جلد آن را منتشر کرده است. کتاب هولوکاست، پیگرد و کشتار یهودیان^۳ (۲۰۰۸) نهمین مجلد از این مجموعه است. هر یک از مجلدهای این مجموعه به موضوع و برهه‌ای خاص از تاریخ قرن بیستم می‌پردازد؛ مجلدها ارتباط محتوایی مستقیمی با یکدیگر ندارند و می‌توان هر یک را به طور مجزا مطالعه کرد. سایر مجلدهای این مجموعه یک به یک در فواصل چندماهه منتشر خواهند شد. در کتاب پیش روی، مترجم کوشیده است با افزودن پانوشت‌هایی به پرسش‌های احتمالی خوانندگان پاسخ دهد. پانوشت‌های مترجم در طول متن و یادداشت‌های نویسنده با اعداد متولی (داخل پرانتز) در پایان کتاب آمده است.

در پایان از آفای دکتر آلکساندر براکل بسیار سپاسگزارم که از انتشار این کتاب در ایران پشتیبانی کردند. چنان‌که در شناسة کتاب قید شده است، نشر ثالث امتیاز نشر کتاب را از ناشر آلمانی خریداری کرده است. از همین روی، در اینجا باید از انتشارات ببرا، ناشر آلمانی کتاب که در فرایند عقد قرارداد با نشر ثالث بسیار همکاری کرد، سپاسگزاری کنم. البته مراتب قدردانی خود را بیش از همه باید نسبت به نشر ثالث ابراز کنم که در نظر دارد از پروژه «تاریخ آلمان در قرن بیستم» حمایت کند. امید است خوانندگان فرهیخته کتاب با نقد موشکافانه‌شان کاستی‌های کار مترجم را به وی گوشزد کنند.

مهری تدینی
اسفند ۱۳۹۵

1. be.bra Verlag

۲. بروفسور فرانک لوتار کرول (Frank-Lothar Kroll) از دانشگاه کمپنیس؛ بروفسور زوینکه نایتل (Sönke Neitzel) از دانشگاه ماینس و بروفسور منفرد گورتساکر (Manfred Görtemaker) از دانشگاه

بوتدام

3. *Der Holocaust: Judenverfolgung und Völkermord*

آلمان چه بود؟ آیا پشتیبانی یا مقاومت در خور ذکری نسبت به این سیاست از سوی دیگر کشورها سر زد؟ و در نهایت این که کشتار یهودیان به چه آشکالی، در چه جاهابی، از سوی چه کسانی و با چه کیفیت و کمیتی رخ می‌داد؛ و مردم آلمان از این کشتارها چقدر آگاهی داشتند و چه رویکردی در برابر آن داشتند؟

این‌ها مهم‌ترین پرسش‌هایی است که می‌توان در بارهٔ فرایندی که از یهودی‌ستیزی به یهودی‌کشی انجامید مطرح کرد. کتاب پیش رو تصویری جامع از این فرایند ترسیم کرده است و به طور خلاصه به همه این پرسش‌ها پرداخته و پاسخ کوتاه برای همه آن‌ها فراهم آورده است. به همین دلیل، می‌توان گفت این کتاب، به عنوان درآمدی جامع بر بحث یهودی‌کشی، سرنخ‌های پژوهشی خوبی را برای تعمیق و گسترش بحث در آینده فراهم می‌آورد. مترجم این کتاب، پیش از این در این موضوع کتابی را با عنوان آشوب‌ویس یکنایه ارنست نولنه، یورگن هابرمس و ۲۵ سال دعوای تاریخ‌گذاران (نشر کویر ۱۳۹۵) ترجمه کرده است که در آن به بحث پیرامون معنا و تفسیر یهودی‌کشی پرداخته شده است و می‌توان کتاب پیش رو را به عنوان مقدمه‌ای برای آن کتاب در نظر گرفت.

آلکساندر براکل^۱، نویسنده کتاب، کوشیده است موضوعی به این بزرگی و گسترده‌گی را به طور خلاصه در حجمی محدود و مناسب جمع کند و روایتی روشن از آن به دست دهد. کتاب‌ها و پژوهش‌های خرد و کلانی که تاکنون در بارهٔ هولوکاست و یهودی‌کشی به رشته تحریر درآمده‌اند از شمار خارج است و جمع کردن این موضوع در حجمی به نسبت محدود خود کار بس ارزشمندی است که به گمانم دکتر براکل به خوبی به انجام رسانده است. الکساندر براکل، متولد ۱۹۷۶ در رشته‌های تاریخ میانی و جدید، تاریخ اروپای شرقی و اسلام‌شناسی تحصیل کرده و در سال ۲۰۰۶ به درجه دکتری رسیده است.

مترجم کتاب برگردان مجموعه‌ای به نام «تاریخ آلمان در قرن بیستم» را در

1. Alexander Brakel